

מקורות פרשיות תזריע מצורע תשפ"ג איך דיבור טוב משנה את המרחב שלי?

1. כמו 'וזה' נתן קולות וברד' (שהם לתכלית טובה).

רש"י: ונתתי נגע צרעת - בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם. לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותן הבית ומוצאן.

ליקוטי שיחות לב/93: השייכות המיוחדת של 'אמוריים' לכאן, מובנת מהמפורש בקרא דלעיל, שהכתוב מפרט את האמורי בתור יוצא מן הכלל דשבעה אומות. בהכח הארץ בברית בין הבתרים נאמר לאברהם: 'ודור רביעי ישוב הנה כי לא שלם עון האמורי עד הנה', היינו שקביעות זמן השיבה לארץ, תלויה בשלם עון האמורי. ומכיון שבזמן יציאת מצרים, כבר היה דור רביעי בישראל מאז שיצאו מהארץ, ידעו האמוריים (בכירור) שעוונם נשלם והגיע זמנם להיות משתלחים מארצם.

3. בראשית ב,ז: ויהי האדם לנפש חיה - תרגום אונקלוס: לרוח ממללא.

ספר המאמרים תרנ"ט: הדיבור מוסיף אור ברגש האהבה וכשמדבר בה, מאיר בו אור האהבה ביותר ומתפעל בנפשו באהבה וחיבה לדבר ההוא. כמו כן במידת הגבורה והכעס ... לכן אמרו סגולה לשיכוך מידת הכעס, שלא לדבר בענין ההוא, מפני שעל ידי הדיבור, מתווסף התפעלות הכעס ביותר.

לקוטי שיחות שם/97: בפירוש רש"י ישנם פירושים נפלאים על דרך הרמז והסוד, וכך בשינוי זה בין 'כנעניים' ל'אמוריים': נגעים באים על אמירה רעה ... וזה גם עניינה של קליפת ה'אמורי' שכתב רבינו הזקן 'שאמורי לשון אמירה ודיבור ... וברוב דברים לא יחדל פשע', אמנם לאידך דווקא בבתי האמוריים נמצאו מטמוניות של זהב כי תכלית הכוונה בענין הנגעים אינה רק לבטל ולשלול שיחת הרשעים, אלא להפוך את כח הדיבור מאמורי דלעומת זה לאמירה ודיבור של קדושה, 'אשר לקחתי מיד האמורי', שעל ידי אמירות ודיבורים טובים וקדושים מגלים המטמוניות בנפש.

לקו"ש כב/67: בלשון הרע ישנם שני עניינים: א. דיבור לשון הרע גורם נזק לזה שמדברים עליו. ב. הדיבור מוציא את הרע הקיים בתוכו של האדם המדבר. שכף אף שכוח הדיבור הוא כוח חיצוני בנפש, בכל זאת קשור עם עצם הנפש, עד שתואר האדם הוא 'מדבר', ולכן כאשר האדם מדבר דבר בלתי רצוי, הדיבור מעורר את הרע שבתוכו. בזה מובן סדר ההופעה של הצרעת מהרחוק אל הקרוב (מהבית אל האדם): שכן בהתחלה הדיבור הוא חיצוני לגמרי, שלא נוגע לו, אחר כך הדיבור סוחב אותו יותר לתוך הרע ונוגע בפנימיותו.

2. זוהר תזריע מו,ב: כמה שנענש אדם בגלל לשון הרע, כך נענש בגלל מילה טובה שבאה לידו והיה יכול לומר ולא אמר. בגלל שפגם את כוח הדיבור שנתקן לדבר למעלה ולדבר למטה וכולו בקדושה.

ויקרא רבה לג,א: אמר רבן שמעון בן גמליאל לטבי עבדו: צא וקח לי מאכל טוב מן השוק. יצא ולקח לו לשון. אחר כך אמר: צא וקח מאכל רע מן השוק. יצא ולקח לו לשון. אמר לו רשב"ג: מפני מה? אמר לו: ממנה הטובה וממנה הרעה. כשהיא טובה - אין טובה ממנה, וכשהיא רעה - אין רעה ממנה.

יבמות סב,ב: שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד, מפני שלא נהגו כבוד זה לזה ... תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת ... כולם מתו מיתה רעה ומאי היא ... אסכרה [חיידיק הדיפתריה שגורם לחנק בגרון] -

מהרש"א: דכל אחד דיבר לשון הרע והיה מספר בגנות חברו וסימן ללשון הרע אסכרה כדאמרינן בשבת לג,ב. ואמר שמתו בין פסח לעצרת, להורות שמתו בהשגחה [מעונש] ולא ממוות טבעי, כי הוא זמן ממוצע לבריאות וקרוב לרפואה.

2. רמב"ם סוף הלכות טומאת צרעת: הצרעת הוא שם האמור בשותפות כולל עניינים הרבה שאין דומין זה לזה: לובן עור האדם קרוי צרעת, ונפילת קצת שיער הראש או הזקן קרוי צרעת, ושינוי עין הבגדים או הבתים קרוי צרעת ... (והטעם שנקראים בשם צרעת כי הכולן אינו ממנהגו של עולם, אלא אות ופלא היה בישראל כדי להזהיר מלשון הרע. שהמספר בלשון הרע משתנות קירות ביתו... ואם עמד ברשעו עד שהותן הבית, משתנין כלי העור שבביתו שהוא יושב ושוב עליהן ... ואם עמד ברשעו עד שישרפו - משתנין הבגדים שעליו ... ואם עמד ברשעו עד שישרפו - משתנה עורו ויצטרע ויהיה מובדל ומפורסם לכדו, עד שלא יתעסק בשיחת הרשעים שהוא הליצנות ולשון הרע.

יד,לו: כי תבאו אל ארץ כנען אשר אני נותן לכם לאחוז, ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם.

יג,ב: אדם כי יהיה בעור בשרו.

לח: ואיש או אשה כי יהיה בעור בשרו.

מז: והבגד כי יהיה בו נגע.

מלבי"ם: כשתדקדק תמצא שעל הדברים היוצאים מגזירת ה', לא ייאמר לשון 'נתינה'. רק אם הם לטוב או [לפחות] לתכלית טובה,